

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**MALALTIES DE LA SANG I
ONCOLÒGIQUES**

Coordinació: Xavier Gómez Arbonés

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	MALALTIES DE LA SANG I ONCOLÒGIQUES
Codi	100523
Semestre d'impartició	1r Semestre -Estudis de Grau- Feb/Set
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	12
Grups	Grups gran , grup mitja (mitja classe) i grup petit (1/4 de classe).
Crèdits teòrics	7.6
Crèdits pràctics	1
Coordinació	Xavier Gómez Arbonés
Horari de tutoria/lloc	Concertar amb els professors/res
Departament/s	Medicina
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Classe presencials: 12 crèdits Treball no presencial: 18 crèdits
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català, castella i material en anglès
Grau/Màster	Grau en Medicina
Distribució de crèdits	Presencials: 12 Classes magistrals: 7.6 crèdits Pràctiques: 1.9 crèdits Seminaris: 2.5 crèdits
Horari de tutoria/lloc	Concertar amb els professors/res
Adreça electrònica professor/a (s/es)	xga@medicina.udl.cat

Carceller Vidal, José Antonio
Gallell Vicente, Pilar
García Cerecedo, Tomás
Gómez Arbonés, Xavier
Marco Betès, Víctor
Matias-Guiu Guia, Xavier
Mira Flores, Moises
Nabal Vicuña, Maria
Salut Salvià, Antonieta
Schoenenberguer Arnaiz, Joan Antoni
Tarragona Foradada, Jordi
Vilardell Villellas, Felip
i professors convidats

Informació complementària de l'assignatura

Les Malalties de la Sang i Oncològiques és una matèria que s'imparteix durant el primer semestre de quart curs.

La matèria està integrada per cinc grans blocs de continguts que han estat pensats i dissenyats de forma coordinada i que són: cures pal·liatives, farmacologia, hematologia, , anatomia patològica, i oncologia mèdica i radioteràpica.

En aquesta matèria es proporciona a l'estudiantat els fonaments i coneixements per entendre les malalties de la sang, la oncologia i les cures pal·liatives, així com els aspectes de la farmacologia i de l'anatomia patològica relacionats amb aquestes disciplines.

La matèria està enfocada amb d'una vessant fonamentalment teòrico-pràctica i participativa, lligada a la pràctica mèdica tant en l'àmbit d'assistència primària com de l'especialitat.

La matèria s'estructura en 120 hores presencials, que es distribueixen en hores de classe magistral en grup gran, hores en seminaris amb grup mitja (de dues hores cadascun) i hores de classe en grup petit. S'estima una dedicació no presencial de l'estudiantat de 180 hores.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectius d'aprenentatge

Els objectius d'aprenentatge estan relacionats amb les competències de la matèria. En aquest sentit els objectius generals són:

- Posseir els coneixements teòrics i pràctics de les principals malalties de la sang i oncològiques. L'alumne ha de conèixer la seva fisiopatologia i ésser capaç d'establir criteris de sospita diagnòstica de les mateixes.
- Conèixer i saber aplicar els recursos de la medicina pal·liativa.
- Ser capaç d'establir la indicació i realitzar la interpretació de les proves biològiques diagnòstiques més utilitzades a l'àmbit de la hematologia, oncologia i cures pal·liatives. Ser capaç de comprendre i utilitzar un informe anatomopatològic.
- Tenir els coneixements suficients, propis d'un metge no especialista, per desenvolupar uns criteris en el maneig terapèutic de les malalties de la sang i oncològiques.

Competències

Competències Recollides al BOE 15 febrer 2008, Ordre Ministerial ECI/332/2008

80.- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les principals patologies de la sang

- 87.- Conèixer la malaltia tumoral, el seu diagnòstic i maneig
- 111.- Medicina pal·liativa
- 126.- Anatomia patològica dels diferents aparells i sistemes
- 127.- Marcadors bioquímics, citogenètics i de biologia molecular aplicats al diagnòstic clínic
- 139.- Farmacologia dels diferents aparells i sistemes
- 140.- Fàrmacs analgèsics, antineoplàstics, antimicrobians i antiinflamatoris
- 148.- Transfusions i trasplantaments
- 159.- Practicar procediments quirúrgics elementals: neteja, hemostàsia i sutura de ferides
- 152.- Saber interpretar els resultats de les proves diagnòstiques del laboratori
- 155.- Saber utilitzar els diversos fàrmacs adequadament

Continguts fonamentals de l'assignatura

Malalties de la Sang i Oncològiques. Curs 2014-15. Grau de Medicina

Programació de les classes de l'assignatura.

Consulteu les actualitzacions i les modificacions en al Campus Virtual (CV)

Medicina Pal·liativa (Pal):

Grup Gran (1 hora cada classe): Classes de 9:00-10:00 a l'aula 1.24

- 01.- Cures pal·liatives. Definició i principis bàsics (Dra. Nabal): 15/9
- 02.- Dolor: Avaluació i tractament 1 (Dra. Nabal): 16/9
- 03.- Dolor: Avaluació i tractament 2 (Dra. Nabal): 17/9
- 04.- Síntomes digestives (Dra. Nabal): 18/9
- 05.- Síntomes respiratòries (Dra. Nabal): 19/9
- 06.- Situació agònica (Dra. Nabal): 22/9
- 07.- Esfera emocional (Dra. Nabal): 23/9
- 08.- Esfera socio-familiar (Dra. Nabal): 24/9

Grup Mitjà (2 hores cada sessió): 1/2 de classe. Classes de 16:00-18:00

M1.- Comunicació de males notícies (Dra. Nabal)

Grup AD: 16/9. Grup BC: 18/9.

M2.- Aproximació al dol (Dra. Nabal)

Grup CB: 22/9. Grup AD: 24/9.

Farmacologia (F):

Grup Petit (2 hores cada sessió): 1/4 de classe. Classes de 16:00-18:00

P1.- Farmacologia de la hemopoesis 1 (Dr. Schoenenberguer)

Grup A: 15/9. Grup B: 16/9. Grup C: 17/9. Grup D: 18/9

P2.- Farmacologia de la hemopoesis 2 (Dr. Schoenenberguer)

Grup A: 22/9. Grup B: 23/9. Grup C: 24/9. Grup D: 25/9

P3.- Farmacologia del càncer general (Dr. Schoenenberguer)

Grup A: 2/10. Grup B: 30/9. Grup C: 7/10. Grup D: 8/10

P4.- Farmacologia del càncer específica (Dr. Schoenenberguer)

Grup A: 16/10. Grup B: 14/10. Grup C: 15/10. Grup D: 13/10

P5.- Farmacologia del càncer inespecífica (Dr. Schoenenberguer). Aula Informàtica.

Grup A: 21/10. Grup B: 22/10. Grup C: 23/10. Grup D: 20/10

Hematologia (H):

Grup Gran (1 hora cada classe): Classes de 9:00-10:00* a l'aula 1.24

01.- Hemopoesis (Dr. Gómez): 23/9 14:00-15:00*

02.- Introducció a la patologia dels hematies. Síndrome anèmica (Dr. Gómez): 24/9 14:00-15:00*

03.- Anèmia par trastorns crònics. Hemocromatosis (Dr. Marco): 25/9

04.- Anèmia Ferropènica (Dr. Gómez): 25/9 14:00-15:00*

05.- Anèmia megaloblàstica (Dr. Gómez): 30/9

06.- Membranopaties. Enzimopaties, (Dr. Gómez): 1/10

07.- Hemoglobinopaties. Talassèmia (Dr. Gómez): 2/10

08.- Anèmia hemolítica. HPN (Dr. Marco): 3/10

09.- Introducció a la fisiologia i patologia de l'hemostàsia (Dr. Marco): 6/10

10.- Trombopènia. Púrpura (Dr. Marco): 7/10

11.- Coagulopaties congènites (Dr. Marco; Invitada (Dra. Aina Ferrero)): 8/10

12.- Coagulopaties adquirides. Malaltia tromboembòlica (Dr. Marco): 10/10

13.- Hipoplàsia i aplàsia medul·lar (Dr. Marco): 13/10

14.- Leucosis Aguda 1 (Dr. García): 14/10

15.- Leucosis Aguda 2 (Dr. García): 15/10

16.- Síndrome Mielodisplàsica (Dr. Marco): 16/10

- 17.- Síndromes Mieloproliferatives Cròniques (Dr. Marco): 17/10
- 18.- Leucèmia mieloide crònica (Dr. García: Invitat (Dr. A. García)): 20/10
- 19.- Síndrome Linfoproliferativa Crònica 1 (Dr. García): 21/10
- 20.- Síndrome Linfoproliferativa Crònica 2 (Dr. García): 22/10
- 21.- Síndrome Linfoproliferativa Crònica 3 (Dr. García): 23/10
- 22.- Mieloma múltiple (Dr. García: Invitat (Dr. A. García)): 24/10
- 23.- Transplantament de progenitors hematopoètics (Dr. García; Invitat (Dr. A. García)): 27/10
- 24.- Transfusió ((Dr. García; Invitada (Dra Pinacho). 27/10 13:00-14:00*

Grup Mitjà (2 hores cada sessió): 1/2 classe. Classes a l'aula 1.24. Classes de 13:00-15:00

M1.- Patologia de la sèrie vermella. Anèmies (Dr. Gómez)

Grups AB: 19/9: 13:00-15:00. Grups CD: 22/9

M2.- Patologia de la sèrie plaquetar i hemostàsia (Dr. Marco)

Grups AB: 30/9: 13:00-15:00. Grups CD: 2/10

M3.- Patologia de la sèrie blanca (Dr. García)

Grups AB: 8/10: 13:00-15:00. Grups CD: 10/10

Grup Petit (2-3 hores cada sessió): 1/4 de classe.

P1.- Hemogrames (Dr. Gómez). Aula informàtica 13:00-15:00

Grup A: 10/11. Grup B: 12/11. Grup C: 13/11. Grup D: 14/11

P2.- Cas clínic 1 hematologia (Dr. Marco): 16:00-18:00

Grup A: 29/10. Grup B: 10/11. Grup C: 4/11. Grup D: 27/10

P3.- Cas clínic 2 hematologia (Dr. García): 16:00-18:00

Grup A: 12/11. Grup B: 28/10. Grup C: 30/10. Grup D: 3/11

Anatomia Patològica (APA):

Grup Gran (1 hora cada classe): Classes de 9:00-10:00 a l'aula 1.24

- 01.- Anatomia patològica de la MO (Dr. Tarragona): 28/10
- 02.- Anatomia patològica de limfadenopaties benignes i LNH (Dr. Tarragona) 29/10
- 03.- Anatomia patològica de Hodgkin (Dr. Tarragona): 30/10
- 04.- Anatomia patològica de tumors urològics (Dra. Gallel): 3/11
- 05.- Anatomia patològica de càncer de pròstata (Dra. Gallel): 5/11
- 06.- Anatomia patològica de càncer de testicle (Dra. Gallel): 7/11
- 07.- Anatomia patològica de càncer de esòfag (Dr. Vilardell): 11/11

- 08.- Anatomia patològica de càncer de estómac (Dr. Vilardell): 12/11
- 09.- Anatomia patològica de càncer colorrectal 1 (Dr. Tarragona): 17/11
- 10.- Anatomia patològica de càncer colorrectal 2 (Dr. Tarragona): 18/11
- 11.- Anatomia patològica de hepatocarcinoma i de tumors de vies biliars (Dr. Tarragona): 2/12
- 12.- Anatomia patològica de càncer de pàncrees (Dr. Tarragona): 4/12
- 13.- Anatomia patològica en càncer de pulmó (Dra. Gallel): 9/12
- 14.- Situacions anatomoclíniques en l'estudi del càncer de pulmó.(Dra Gallel): 10/12
- 15.- Anatomia patològica en càncer de mama (Dr. Vilardell): 16/12
- 16.- Anatomia patològica de càncer de cèrvix (Dr. Matias-Guiu): 7/1
- 17.- Anatomia patològica de càncer de endometri (Dr. Matias-Guiu): 8/1
- 18.- Anatomia patològica de càncer de ovari (Dr. Matias-Guiu): 13/1
- 19.- Anatomia patològica de tumors endocrins (Dr. Matias-Guiu): 15/1
- 20.- Anatomia patològica de tumors de SNC (Dr. Matias-Guiu): 16/1

Oncologia (O):

Grup Gran (1 hora cada classe): Classes de 9:00-10:00 a l'aula 1.24

- 01.- Introducció a l'oncologia mèdica i radiològica (Dr. Mira/Dra. Salud): 31/10
- 02.- Oncologia de tumors urològics (Dra. Salud): 4/11
- 03.- Oncologia en càncer de pròstata (Dr. Mira): 6/11
- 04.- Oncologia de tumors de testicle i valor dels marcadors tumorals (Dra. Salud): 10/11
- 05.- Oncologia en càncer de esòfag (Dr. Mira): 13/11
- 06.- Oncologia en càncer de estómac (Dra. Salud): 14/11
- 07.- Oncologia en càncer de colon 1 (Dra. Salud): 19/11
- 08.- Oncologia en càncer de colon 2 (Dra. Salud): 20/11
- 09.- Oncologia en càncer de recto (Dr. Mira): 1/12
- 10.- Oncologia en hepatocarcinoma, colangiocarcinoma, i tumors de vesícula biliar (Dra. Salud): 3/12
- 11.- Oncologia en càncer de pàncrees, GIST i tumors neuroendocrins (Dra. Salud): 5/12
- 12.- Oncologia de càncer de pulmó 1 (Dra. Salud): 11/12
- 13.- Oncologia de càncer de pulmó 2 (Dra. Salud): 12/12
- 14.- Oncologia de càncer de pulmó 3 (Dr. Mira): 15/12
- 15.- Oncologia de càncer de mama 1 (Dra. Salud): 17/12
- 16.- Oncologia de càncer de mama 2 (Dra. Salud). 18/12

17.- Oncologia de càncer de mama 3 (Dr. Carceller): 19/12

18.- Oncologia en càncer de cèrvix (Dr. Mira): 9/1

19.- Oncologia en càncer de endometri (Dr. Mira): 12/1

20.- Oncologia en càncer de ovari (Dra. Salud): 14/1

21.- Oncologia de tumors del SNC (Dr. Mira): 19/1

22.- Oncologia de tumors de cap i coll 1 (Dr. Mira): 20/1

23.- Oncologia de tumors de cap i coll 2 (Dr. Mira): 21/1

24.- Sarcoma i tumors de pell (Dr. Mira) 22/1

Grup Mitjà (2 hores cada sessió): 1/2 classe, sessions de 13:00-15:00 a l'aula 1.24

M1.- Etiologia i prevenció del càncer (Dra. Salud y Dr. Mira)

Grups AB: 5/11. Grups CD: 7/11

M2.- Tipus de quimioteràpia, toxicitat i manegament 1 (Dra. Salud)

Grups AB: 17/11. Grups CD: 18/11

M3.- Tipus de quimioteràpia, toxicitat i manegament 2. Classificació TNM (Dra. Salud)

Grups AB: 2/12. Grups CD: 4/12

M4.- Radioteràpia, tipus, toxicitat i manegament (Dr. Mira)

Grups AB: 9/12. Grups CD: 10/12

M5.- Dianes en oncologia. Assaigs clínics (Dra. Salud)

Grups AB: 15/12. Grups CD: 16/12

M6.- Casos clínics oncologia 1 (Dr. Mira 1h + Dr. Tarragona 1 h)

Grups AB: 15/1. Grups CD: 13/1

M7.- Casos clínics oncologia 2 (Dra. Salud)

Grups AB: 21/1. Grups CD: 19/1

Calendari on-line de la programació de l'assignatura (accessible a través del Campus Virtual):

<https://www.google.com/calendar/embed?>

[src=oo0cc6cuq59dges27lcpm9th30%40group.calendar.google.com&ctz=Europe/Madrid](https://www.google.com/calendar/embed?src=oo0cc6cuq59dges27lcpm9th30%40group.calendar.google.com&ctz=Europe/Madrid)

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura s'inicia amb la part de cures pal·liatives, i es continua amb la patologia de la sèrie vermella i de l'hemostàsia, per seguir després amb la patologia de la sèrie blanca i entrar després a la part d'oncologia oncològica mèdica i radioteràpia oncològica no hematològica que està estructurada per aparells i sistemes. Les classes de farmacologia i anatomia patològica es van fent de forma conjunta amb les classes d'hemato-oncologia de manera que els continguts estan coordinats i integrats per un millor desenvolupament de l'assignatura.

La metodologia docent està dirigida al desenvolupament de l'aprenentatge de l'alumne a través de classes teòriques amb la participació de l'estudiantat, seminaris, casos clínics i activitats dirigides, a banda del treball

autònom i en petit grup que l'alumne haurà de desenvolupar seguint casos i supòsits plantejats. Les exposicions seran recolzades amb iconografia (diapositives i transparències) i presentacions amb ordinador (canó de projecció).

L'assistència a les classes magistrals no es obligatòria però els professors recomanem assistir i participar activament en totes les sessions presencials, així com treballar d'avançada els continguts de la matèria.

Els alumnes treballen en grups i de forma individualitzada les activitats dels casos clínics i seminaris. L'activitat no presencial es gestiona a través del Campus Virtual (CV) de la UdL.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Veure cronograma a l'apartat de continguts.

Calendari on-line de la programació de l'assignatura (accessible a través del Campus Virtual):

[https://www.google.com/calendar/embed?](https://www.google.com/calendar/embed?src=oo0cc6cuq59dges27lcpm9th30%40group.calendar.google.com&ctz=Europe/Madrid)

[src=oo0cc6cuq59dges27lcpm9th30%40group.calendar.google.com&ctz=Europe/Madrid](https://www.google.com/calendar/embed?src=oo0cc6cuq59dges27lcpm9th30%40group.calendar.google.com&ctz=Europe/Madrid)

Sistema d'avaluació

L'avaluació dels aprenentatges s'ajusta a la *normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL*, aprovada en Consell de Govern de 26 de febrer de 2014.

El sistema d'avaluació previst és el següent, si bé al començament del curs es definirà de forma definitiva.

6.1.- Realització de tests:

Tests a través del Campus Virtual. Estan plantejats com un sistema d'avaluació contínua i es desenvolupa durant tot el període lectiu.

6.2.- Resolució d'activitats:

Resolució de casos clínics, supòsits pràctics i activitats plantejades.

Els punts 6.1 i 6.2 representen el 15%* de la nota final de l'assignatura.

6.3.- Examen escrit:

Examen de preguntes d'elecció múltiple amb 5 alternatives de les quals únicament una és correcta. És un examen d'avaluació final que es fa en dues parts, examinant aproximadament la meitat dels continguts de l'assignatura a cada part (primera part: pal·liatius, farmacologia i hematologia; segona part: oncologia i anatomia patològica). Per al càlcul de la nota, per cada quatre preguntes incorrectes es descompta una pregunta correcta. La nota és el resultat del còmput final de preguntes correctes un cop descomptades la part corresponent a les incorrectes. Les preguntes no contestades ni sumen ni resten punts per la nota final. L'examen es supera amb la obtenció de la meitat de punts possibles sobre el total. La nota màxima possible és de 10 punts. Si es suspèn l'examen (nota inferior a 5 punts) es suspèn l'assignatura. Aquesta nota representa un 85 %* de la nota final de l'assignatura i cada part té dret a recuperació.

6.3.- Dates d'avaluació:

Exàmen d'avaluació final primera part: 28 novembre 2014

Examen d'avaluació final segona part: 2 febrer 2015

Examen de recuperació: 10 de juliol 2015

Barem de qualificació:

0,00-4,99: suspens,

5,00-6,99: aprovat,

7,00-8,99: notable,

9,00-10,00: excel·lent.

* Per acord de la classe al començar el curs

Bibliografia i recursos d'informació

Al començament de l'assignatura i durant el desenvolupament d'aquesta es recomanarà la bibliografia actualitzada més adequada, que en qualsevol cas estarà disponible en alguna de les biblioteques de la UdL o es podran demanar als professors de l'assignatura. També es proporcionarà material de consulta que es podrà consultar al campus virtual

Com texts generals de referència es recomanen:

- Concise Manual of Hematology and Oncology.
D. P. Berger, M. Engelhardt, H. Henß, R. Mertelsmann.
Springer-Verlag, 2008
ISBN 978-3-540-73276-1
- HARRISON'S Hematology and Oncology.
Dan L. Longo
The McGraw-Hill Companies, 2010
ISBN: 978-0-07-166336-6